

Puolen tunnin ajomatkan päässä Porista sijaitsevan Valkjärven maisemakuvaa leimaa runsas lomarakentaminen. Vaikka rannat ovat varsin tehokkaasti asutettuja, niin luonnontilaisiakin alueita vielä löytyy.

Karvianjoen vesistöalueen alaosaan kuuluva Valkjärvi ulottuu osittain Siikasten puolelle. Järven pinta-ala on 335 ha ja kokonaisrantaviivaa on yhteensä 26 km. Järven keskisyvyys on vain noin 3 metriä.

Kirkkaus lähteistä

Valkjärven Kalastusseuran puheenjohtaja **Paavo Viljanen** on seurailut järven tilaa jo yli kuusi vuosikymmentä.

–Tuttujahan nämä seudut ovat samoin kuin useat huvilalaisetkin. Ensimmäiset kesämökit rakennettiin jo 1940-luvulla. Järvi oli tuohon aikaan erinomaisessa kunnossa. Vuosien varrella tilanne on Valkjärvenkin kohdalla asteittain hieman heikentynyt, mutta kaikkina aikoina järvi on ollut puhtaampi kuin useimmat muut, kertoo Viljanen.

Eräs tarina kertoo miehestä, joka vuosia sitten halusi virallisen selvityksen järven veden laadusta, mutta unohti merkitä näytteen ottopaikan. Laboratorion vastaus kuului: 'Kaivossanne on erittäin kirkas vesi'.

– Viimeaikaiset testitulokset ovat jälleen olleet rohkaisevia; järvi on nousemassa uuteen kukoitukseen, kehaisee Viljanen.

Valkjärven puhtaus perustuu pitkälti järven lukuisiin lähteisiin. Olenaisena osana Valkjärveen kuuluvan Vähäselän eli ns. Pikku-Valkjärven välinen yhteys katkesi jo vuosia sitten.

– Talkootyönä **Antero Landvikin** johdolla ai-

Valkjärven Kalastusseuran puheenjohtaja Paavo Viljanen on seurailut järven tilaa jo yli kuusi vuosikymmentä.

Jälkipolvillekin jää kirkasvetinen järvi

Pomarkun Valkjärvi on yksi Suomen kirkkaimmista ja puhtaimmista järvistä.

Runsas kuikkakanta

Ilahduttavinta Viljasen mielestä on ollut huomata mökkiläisten asenteissa tapahtunut muutos.

– Tunnen itseni etuoikeutetuksi, kun olen saa-

nut elää näin upeassa ympäristössä. Eihän täällä näe enää mattopyykkeitäkään, toteaa Viljanen tyytyväisenä.

– Kaikki tuntuvat ymmärtäneen, millainen aarre meillä on elinympäris-

tönä. Järven linnustoon ovat ilmestyneet runsaan kuikkakannan lisäksi myös joutsenperheet. Rauhoitettujen euroopamajavien yhteisöhän on asustellut seudulla jo pidempään tuoden samalla

mukanaan myös jonk verran ongelmia, sanoo Viljanen.

Ikänsä paikkakunnalla kalastellee Viljasen mukaan Valkjärven pH-arvo on kalaston ja rapujen kannalta erinomainen.

– Talkootyönä Antero Landvikin johdolla aikaansaatu ojan avaaminen on palauttanut taas tuon kauan kaivatun yhteyden. Positiivisia tuloksia on syntynyt nopeasti ja jo nyt virtaus on parantunut huomattavasti. Lähi-kuukausina tehty toimet ovat alentaneet veden pintaa noin 20 cm:llä. Sen myötä elintärkeitä lähteet ovat alkaneet toimia tehokkaasti, sanoo Viljanen tyytyväisenä.

Valkjärven rannoilla on noin 200 kesämökkiä. Asutuksen osuus fosforikuormituksesta on merkittävä. Varsinkin vapaa-ajan asutuksen aiheuttama kuormitus kohdistuu suoraan vesistöön ja ajoittuu pääosin kesäaikaan. Näin ravinteet rehevöittävät rantavesiä.

Viljasen mukaan runsaasta mökkiasutuksesta huolimatta Valkjärven yleisilme on kesäisinkin kiireettömän rauhallinen.

– Vuonna -85 vahvistettu moottoriveneiden käytörajoitus on purrut hyvin - järvellä liikkuvat nykyisin lähinnä soutuveneet. Enimmäisnopeudeksi määrätyn 10 km/h vuoksi järvellä ei näy sen paremmin vesihiihtäjiä kuin -skoottereitakaan.

– Tunnen itseni etuolueutetuksi, kun olen sa-

märtäneen, millainen aare meillä on elinympäris-

asustellut seudulla jo pidempään tuoden samalla

on kalaston ja rapuj kannalta erinomainen.

– Esim. nieriää on saahan mukavasti, siika vastoin tuntuu kadonne miltei kokonaan. Yksi o gelmakohdistista on järven runsas roskakalojen määrä. Kohtalaista rapukataa ovat vastaavasti rasantaneet säännöllisin väliajoin totaaliset rapurut, mutta siltäkin osin tilanne on kohentumassa.

Runsaan mökkirakentamisen lisäksi rantalueiden kaivamine ruoppaus ja muu läsitte ovat rasittaneet ympäristöä.

– Metsäojat ovat Suomen järville tyyppillisen hankalia täälläkin, korostaa Viljanen. Mm. Kalatuseuran ja uuden Puhdas Valkjärvi-yhdistyksen aktiivisten toimenpiteiden ansiosta kaikki nähtäällä tällä hetkellä hyvällä.

– Tuleville polville jää kirkasvetisenä ja puhtaana - kiitos vastuullisten ihmisten ja parantajien asenteiden sanoo Viljanen tyytyväisenä.

"Päämääränä on luokituksen nostaminen erinomaiseksi"

Keväällä perustetun Puhdas Valkjärvi-yhdistyksen tarkoituksena on suojella ja parantaa järven tilaa. Yhdistys pyrkii toimimaan yhteistyössä muiden ryhmittymien, kuten tiekuntien, kalastusseuran ja vesiosuuskunnan kanssa. Yhdistyksen sihteerin **Hannele Pohjavirran** mukaan jäseniä on tällä hetkellä vajaat 70.

– Tulemme aika-ajoin järjestämään erilaisia tiedotustilaisuuksia sekä järvemme tilasta että sen ympärillä tapahtuvasta toiminnasta. Aktiivimalla ihmisiä pyrkimyksenä on säilyttää veden tilan puhtausluokitus nykyisellä tasolla hyvä. Pitkällä tähtäimellä päämääränä on luokituksen nostaminen takaisin erinomaiseksi, korostaa Pohjavirta.

Järveen kohdistuvista toimenpiteistä Pohjavirta mainitsee mm. vedenlaadun tarkkailun ja seurantatutkimuksen jatkamisen, hoitokalastuksen, patojen ketjun aikaansaamisen laskuoihin sekä saostuslaitaiden rakentamisen.

– Tämän lisäksi tärkeää olisi myös tulvavesien nousun estäminen uusiin ennätyskorkeuksiin, paljastaa Pohjavirta.

– Pyrkimyksenämme on ns. tehokatkosten käyttöönotolla vähentää entistä paremmin roskakalojen määrää. Luonnollisesti yhdistys tulee myös panostamaan kaikenlaisten järven tilaa parantavien tukien saantiin, vakuuttaa Pohjavirta.

– Kaiken lisäksi meillä on vielä käytettävissä

Valkjärven Vesiosuuskunnan tuottamana Kankaanpään Kuninkaanlähteen kirkkavettä. Osuuskunta, johon kuuluu 56 kiinteistöä opastaa myös omalta osaltaan jätevesien käytössä.

Viime kesän upeat ilmat suosivat lomanvietäjiä. Pohjavirran mukaan se herätti oikein konkreettisesti tajuaamaan, kuinka etuoikeutettuja Valkjärven rannoilla kesää viettävät ovat.

– Järvi on edelleen yksi Suomen puhtaimmista ja kirkkaimmista - todellinen helmi näillä leveysasteilla. Toivotaan tietysti sopii, että jatkossakin valkjärveläisillä riittää vastuuta omasta ainutkertaisesta elinympäristöstään, sanoo Pohjavirta.